

ZPRAVODAJSTVÍ

Spolumajitel dvojice pražských restaurací Dish Matouš Petrůň doufá, že si v létě bude moci znovu udělat nějakou finanční rezervu. V posledních měsících neustále propočítával, jestli by se mu nevyplatilo provoz restaurací přerušit. „Kdybych byl větší pragmatik, asi bych to udělal,“ vysvětluje Petrůň. Poslední lockdown pro něj byl jen „šlapáním vody“, během kterého restaurace vyčerpaly veškeré finance.

Přesto patří mezi ty šťastnější. Podle odhadů restaurátorů totiž od loňska natrvalo skončila minimálně čtvrtina podniků, některé odhady hovoří až o polovině. České restaurace a hospody proto vyhlížejí možné otevření zahrádek. Tuto možnost v případě příznivého vývoje epidemie covidu zmínil vicepremiér Jan Hamáček, podle nějž by k ní mohlo dojít na konci dubna. Vicepremiér Karel Havlíček ale následně mluvil o tom, že přednost by mohla mít například kadeřnictví.

Není tak jisté, kdy se na restaurace dostane. Pro Deník N možné otevření restaurací nekomentoval ani ministr zdravotnictví Petr Arenberger. „Nechceme soutěžit, kdo bude první. Otevření zahrádek je nicméně z našeho pohledu logické,“ stojí si za svým prezident Asociace hotelů a restaurací Václav Stárek. Podle něj je otevření venkovních prostor restaurací lepší, než když se lidé budou hromadit v parcích. Výhodu budou mít právě ty podniky, které venkovními prostory disponují. Podle Stárka je to ale lepší než nic.

Restaurátor a člen Asociace malých a středních podniků a živnostníků Luboš Kastner ale upozorňuje na to, že ani zahrádky nemusejí znamenat jistotu výtěžku. „Stále jsme v takovém ročním období, kdy stačí špatné počasí a tržby vám znovu budou klesat,“ dodává Kastner.

NA SUCHU NA POSLEDNÍ CHVÍLI

Dlouhodobě nejasná situace ohledně možného otevření provozů vede některé podnikatele k uzavírání svých podniků. „Kdybychom nechali otevřeno ještě déle, znamenalo by to, že by se nám jen více prohlubovala ztráta,“ popisuje restaurátor David Šálek, který s manželkou provozoval oblíbenou restauraci Primátorka v centru Hradce Králové. Ani dobré počasí by jeho podnik nezachránilo. Na zahrádce má jen několik málo míst, která by rodinné restauraci nepomohla.

Výhodu měly ty restaurace, které do pandemické krize vstupovaly s většími finančními úsporami. Provozovatelé donedávna mohli čerpat peníze na nájmy i zaměstnance, kteří zůstali doma. „Podporu od státu jsme čerpali, ale stačí to sotva na pokrytí nákladů,“ vysvětluje Eva Jašková, která s manželem provozovala restauraci uprostřed Rakovníka. „Úspory nemáme již od loňského roku. Žili jsme v obavě z toho, že se nám rozbije myčka v kuchyni nebo přijdou jiné nečekané výdaje,“ říká Jašková.

Koronavirová krize byla jedním z hlavních důvodů, proč se s manželem rozhodli restauraci uzavřít, v rozhodování jim ale „pomohla“

Hlasy volající po otevření restaurací v posledních týdnech opět sílí. Konkrétní plán ale stále chybí.

Restauracím a hospodám dochází dech

S uzavíráním a otevíráním se restaurace potýkají už více než rok.

FOTO: GABRIEL KUČHTA, DENÍK N

i končí smlouva s pivovarem. Nyní se přesouvají do druhé provozovny, kterou měli v nájmu.

V únoru vicepremiér Havlíček ohlásil nový systém podpory podnikatelů COVID 2021, který nahradil dosavadní programy, včetně pomoci s platbami nájemného. Měl přinést větší náhrady pro podniky podle zaměstnanců ve chvíli, kdy tržby firem klesly proti období před pandemií o 50 procent. Restauratéri si na něj ale stěžují, podle Kastnera se mnoho z nich dostává do většího tlaku. Například v centru hlavního města nová forma kompenzace na uhrazení nájmu restaurátorům nevystačí, což pro majitele nemovitostí může být důvodem nájemní smlouvy ukončit.

„Zatímco na přelomu roku pro nás byla situace do jisté míry stabilní, nyní se znovu dostáváme do problémů,“ vysvětluje spolumajitel několika pražských barů Václav Vojíš. „Pokud by nám řekli s předstihem, že skončí podpora nájmu, mnoho provozovatelů by přestalo utrácet úspory a raději by podnik zavřelo.“

Nová kompenzace je problematická i pro manžele Šálkovy. Ti se za-

čali v co největší míře soustředit na rozvoz jídla, jejich tržby proto klesly „pouze“ o 48 procent, a na podporu tak nedosáhli. „V loňském roce jsme situaci ještě zvládali, poslední měsíce už pro nás ale byly finančně náročné,“ vysvětluje David Šálek. S manželkou se nyní plně soustředí na druhý podnik, který v Hradci provozují. Ten se zaměřuje primárně na rozvoz obědů. Manželé doufají, že jim tak ubudou starosti a v podnikání získají větší stabilitu.

Velká část restaurací podle Kastnera již do dalšího rozvolnění s největší pravděpodobností přežije. „Většinou z restaurátorů se podařilo minimalizovat náklady na minimum tak, aby z podpory poplatili potřebné výdaje,“ dodává Kastner.

Problémem ale je, že ani stávající podpory zatím vláda neprodloužila. To se týká například programu zaměstnanosti Antivirus, který zatím ministerstvo práce a sociálních věcí pro duben nevyhlásilo. Podle podnikatelských svazů to jen vzbuzuje další nejistotu. I tak doufají, že by o datu jejich otevření mohlo být jasno do týdne.

O možném otevírání sektoru služeb jedná průběžně Hospodářská komora s ministerstvem zdravotnictví a ministerstvem průmyslu a obchodu, konkrétní plán se stále připravuje. Vyřešit se musí i státní podpora pro podniky, které budou mít otevřené jen venkovní prostory. Podle Stárka by v takovém případě restauracím měla zůstat plná podpora, to ale ministr průmyslu a obchodu vylučuje.

„Pokud budou otevřené jen zahrádky, další podpora bude pokračovat, musíme ale domluvit odpovídající parametry výše kompenzací,“ napsal Deníku N Havlíček. Vicepremiér neupřesnil, zda se bude jednat o podporu na základě tržeb, nebo jiných parametrů. Ministerstvo podle něj stále jedná o budoucí podpoře pro zavřené služby.

Podle Kastnera přitom již v lednu chtěla skupina restaurátorů jednat o podobě podpory s ministerstvem průmyslu tak, aby pro případ rozvolnění byla nastavená jasná pravidla. Provozovatelé restaurací požadovali vyplácení kompenzací na základě omezení kapacity restaurace, na zasláný návrh však Havlíček nereagoval.

Vicepremiér nicméně už v únoru avizoval, že státní podpora by se měla zhruba od poloviny roku překloupat z přímé podpory na záruky za úvěry. Restauratéri se ale obávají toho, že ani státní garance jim jako rizikovému sektoru u bank k půjčkám nepomohou.

„Úroky, které nám banky nabízejí, nejsou absolutně v našich možnostech,“ říká Vojíš. Deník N už loni popisoval problémy, se kterými se zastupci rizikových odvětví při žádostech o úvěr u bank setkávají.

Ve hře zůstávají také další nástroje, které by službám měly pomoci přežít následující měsíce. Vláda s podnikateli jedná o vývoji aplikace, do níž by se ukládaly negativní testy nebo potvrzení o očkování proti covidu. Na základě těchto informací by pak lidé mohli chodit do restaurací nebo za kulturou.

Stárkovi z restaurátorské asociace se ale taková představa příliš nezamlouvá, mimo jiné také kvůli vysokým cenám PCR testů, které by zákazníci museli podstupovat. Restauratéri proto doufají, že hospody a restaurace budou otevřeny, když se zavážou k dodržování přísných protiepidemických opatření. Vytváří si kvůli tomu vlastní manuál.

Restaurace zatím zůstávají uzavřené i na Slovensku. A to přesto, že tamní vláda na příští pondělí plánuje rozsáhlé uvolnění striktních opatření. V zemi se otevřou obchody, zoologické zahrady, muzea a v omezené míře i hotely. Právě restaurace ale zůstanou i nadále uzavřené, což kabinet odůvodňuje stále vysokými počty nakažených, které se pohybují kolem osmi set případů denně. Částečného rozvolnění se nicméně v tomto týdnu dočkala Velká Británie, kde se lidé mohou nově najíst a napít ve venkovních prostorách restaurací.

MICHAL TOMĚŠ
redaktor

Úspory nemáme již od loňského roku. Žili jsme v obavě z toho, že se nám rozbije myčka v kuchyni nebo přijdou jiné nečekané výdaje.

Eva Jašková
provozovatelka
restaurace Šalanda